

bahar 2001

İLKÖĞRETİM OKULLARI 5. SINIF TÜRKÇE KİTAPLARINDAKİ OKUMA METİNLERİYLE İLGİLİ SORULARIN ANALİZİ

Doç. Dr. Hayati AKYOL

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi

Bu araştırmada, Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu tarafından 1999-2000 öğretim yılında ilköğretim okulları 5. Sınıflarda okutulmak üzere 2503 sayılı tebliğler dergisi ile önerilen Türkçe ders kitaplarındaki okuma metinleriyle ilgili sorular; soruların amaçlarına, hazırlanış şekillerine (klasik, essey, vb.) ve cevap kaynaklarına (metin içi, metin dışı ve metinler arası) göre analiz edilmiştir. Araştırma bulguları, soruların büyük bir çoğunluğunun öğrencileri ezbere yönlendirdiğini, değerlendirme, sonucu tahmin etme gibi düşünme ve yargılamayı gerektiren sorulara ya hiç yer verilmediğini ya da oldukça az yer verildiğini göstermektedir.

Okumaktan amaç anlamaktır. Anlamayı geliştirmek ve ölçmek için kullanılan temel araçlardan birisi de sorulardır. Öğretmenler, öğrenciler, yazarlar hem anlamak hem de anlatmak için soruları kullanırlar. Soruların eğitim ve öğretimde yoğun bir şekilde kullanılması onların önemi, niteliği, türü ve uygunluğu üzerinde çalışmamızı gerektirmektedir. Öğretim ortamında soruları aşağıda belirlenen amaçlar doğrultusunda kullanabiliriz:

- Konuya ilgi ve merakı artırmak.
- Belirli bir kavram veya konuya dikkati çekmek
- Öğrenciyi etkin hale getirmek.
- Öğrenciyi kendisine ve başkalarına soru sormaya teşvik etmek
- Öğrenme güçlüklerini tespit etmek
- Çocukların düşüncelerini ifade etmelerine fırsat vermek
- Tartışmalar yoluyla öğrenmeyi sağlamak
- Öğrenciyi dersi takip ettirme ve takibin ödüllendirileceğini vurgulama.

hayati akyol

Öğretim etkinliklerinin özellikle ilköğretim düzeyinde ağırlıklı olarak ders kitaplarına dayandığı ülkemizde öğretmenler, soruları öğrencilerin ilerleme düzeylerini tespit etmek, performanslarını belirlemek ve not vermek amacıyla kullanmaktadırlar. Bu çalışmanın amacı metinlerle ilgili soruları cevap kaynaklarına, hazırlanış şekillerine ve amaçlarına göre sınıflandırarak, ilgili sınıf düzeyinde hangi seviyedeki zihinsel süreçlerin etkin kılındığını ortaya koymaya çalışarak soruları hazırlayanlara yardımcı olmaktır.

Çalışma yöntemi ve veri toplama

Bu çalışmada, Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu tarafından 1999-2000 öğretim yılında ilköğretim okulları 5. Sınıflarda okutulmak üzere 2503 sayılı tebliğler dergisi ile önerilen Türkçe ders kitaplarındaki okuma metinleriyle ilgili sorunları analizi yapılmıştır. Sadece metne hazırlık amacı taşıyan metin öncesi sorularla; okunulanı anlamayı ölçmeyi amaçlayan metin sonrası sorular ele alınmıştır. Serbest okuma parçaları ve bunlara ait sorular dikkate alınmamıştır.

Önerilen altı kitapta bulunan toplam 269 metin ve bunlarla ilgili 285 metin öncesi, 1402 metin sonrası soru olmak üzere toplam 1687 soru; soruluş amaçlarına, hazırlanış şekillerine (klasik, essey, vb.) ve cevap kaynaklarına (metin içi, metin dışı ve metinler arası) göre analiz edilmiştir. Soruları sınıflandırma tabloları oluşturulurken Armbruster ve Ostertag (1989) ve Akyol'un (1997) çalışmalarından yararlanılmıştır.

Bulgular

Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu tarafından 1999-2000 öğretim yılında ilköğretim okulları 5. Sınıflarda okutulmak üzere 2503 sayılı tebliğler dergisi ile önerilen Türkçe ders kitaplarındaki okuma metinleriyle ilgili sorular; soruluş amaçlarına, hazırlanış şekillerine (klasik, essey, vb.) ve cevap kaynaklarına (metin içi, metin dışı ve metinler arası) göre analiz edilerek bulgular aşağıda sunulmuştur.

Amaçlarına göre sorular ve örnekler

Amaçlarına göre sorular on dört başlık altında ele alınmıştır. Bunlar kimlik (ne, nasıl, kim, vb.) listeleme, fikir belirtme, değerlendirme, neden-sonuç, tanımlama, karakterize etmek, örneklendirme, karşılaştırma-kıyaslama, ana fikir, özetleme, ödev uygulama ve sonucu tahmin etmedir.

Kimlik türü sorular basit seviyeli düşünme becerilerini (tanıma ve hazırlama) kullanmayı gerektiren sorulardır. Bu sorularla işi yapanın kim olduğu, ne iş yaptığı, nerede yaşadığı, nasıl yaptığı, olayın nerede, hangi tarihte veya hangi tarihlerde olduğu vb. hususlarda bilgi edinilmeye çalışılmaktadır. Örnek: "Atatürk nerede, kiminle karşılaştı?" (İlköğretim Türkçe Ders Kitabı. MBE. Sh. 37). "Parça kimin ağzından anlatılmış" (İlköğretim Türkçe 5 Ders Kitabı. Özgün Yay. Sh. 56).

Listeleme türü sorular yine basit seviyeli düşünme becerilerini kullanmayı gerektiren sorulardır. Bu sorular bazen bir olayın aşamalarını dikkate almadan sıralanmasını, bazen de aşamalarına dikkat ederek sıralamayı gerektiren sorulardır. Örnek: "Üçüncü dörtlükte, şair, toprağın bize kazandırdığı şeylerden hangilerini sayıyor?" (İlköğretim Türkçe 5 Ders Kitabı. Salan yay.sh.68). Bu soruyu cevaplama öncelik sonralık diye bir kurala uyma yoktur. Toprağın kazandırdıkları gelişigüzel bir sıralamayla sayılabilir. "Bu yazıda anlatılan olayları sırasıyla anlatınız. Meselâ birinci olay, Bayındır Han'ın şölen vermesidir.". (İlköğretim Okulları İçin Türkçe Ders Kitabı 5 Mutlu Yay. Sh. 191).

Fikir belirtme türü sorular okuyucunun yorum gücünü metne dayalı olarak kullanmasını gerektiren sorulardır. Örnek: "Yaşlı ana, sözleriyle ne anlatmak istiyor?" (İlköğretim Türkçe 5 Ders Kitabı. Tekişik Yay.sh.191).

Değerlendirme soruları yüksek seviyeli bilişsel süreçler i(analiz, sentez vb.) kullanmayı gerektiren sorulardır. Burada okuyucunun ön bilgilerini ve metindeki ipuçlarını kullanarak bir yargıya ulaşması gerekmektedir. Örnek: "Matbaanın bulunuşunun önemi nedir? (İlköğretim Türkçe 5 Ders Kitabı. Tekişik Yay. Sh. 115). Örnek: "Atatürk ilkelerine sahip çıkmak niçin önemli ve gereklidir?" (İlköğretim Türkçe 5 Ders Kitabı. Mutlu Yay. Sh. 60).

Neden-sonuç soruları bir olayın nedenini veya sonucunu veya her ikisini birlikte ortaya koymayı amaçlayan sorulardır. Örnek: "Türkiye ile komşu olan Orta Doğu ülkeleri dünya için neden önemlidir? (İlköğretim Türkçe 5 Ders Kitabı. MEB.sh.78).

hayati akyol

Tanımlama soruları olayı parçada geçtiği şekilde düzenli bir şekilde anlatmayı amaçlamaktadır. Örnek: "Yazara göre, 'kitap tiryakisi olmak' için nasıl okumalıyız?" (İlköğretim Türkçe 5 Ders kitabı. Özgün Yay.sh.104).

Karakterize etme soruları olayı veya kişileri duyguları ve hareketleri açısından tanımlamayı ve bir sonuca ulaşmayı amaçlamaktadır. Örnek: "Kendine güvenen insanların duruşu nasıldır?" (İlköğretim Türkçe 5 Ders Kitabı. Salan Yay.sh.13).

Örneklendirme türü sorular öğretilen veya anlatılan bir olayın daha iyi anlaşılması için sorulan sorulardır. Örnek: "Atatürk'ün akılcılık ve bilim konusundaki görüşlerine metinden örnekler veriniz." İlköğretim Türkçe 5 Ders Kitabı. MEB.sh.144).

Karşılaştırma ve kıyaslama soruları nesnelerin veya olayların benzeyen veya benzemeyen yönlerini ortaya koymayı amaçlayan sorulardır. Örnek: Yazıya göre, gramofon ile pikabın benzer ve farklı yanları nelerdir? (İlköğretim Türkçe 5 Ders Kitabı. Tekişik ay.sh.161).

Ana fikir soruları metnin vermek istediği mesajı, yargıyı ortaya koymayı amaçlayan sorulardır. Örnek: "Bu yazıdan çıkardığınız sonuç (ana düşünce) nedir?" (İlköğretim Türkçe 5 Ders Kitabı. Özgün Yay.sh.115).

Özetleme soruları, yazarın anlattıklarının okuyucunun kelimeleriyle metnin özünü bozmadan kısaltılarak tekrar anlatılmasını amaçlayan sorulardır. Örnek: "Yukarıdaki anıda geçen olayları anlatınız?" (İlköğretim Türkçe 5 Ders Kitabı. Salan Yay.sh.49).

Ödev soruları bir konunun ders dışında araştırılarak hazırlanmasını amaçlayan sorulardır. Örnek: "Mimar Sinan, niçin Türk mimarisinin en büyük ustasıdır? Araştırınız. (İlköğretim Türkçe 5 Ders Kitabı. Tekişik Yay.sh.32).

Uygulama soruları metinde anlatılanların hangi bölümde ve hani mısralarda anlatıldığını buldurmayı amaçlayan veya bir işin yapılmasını isteyen sorulardır. Örnek: "Şair, sevinçlerini de, üzüntülerini de yurduyla paylaştığı için mutlu olduğunu belirtiyor. Bu duyguların belirtildiği dizeler hangileridir?" (İlköğretim Türkçe 5 Ders kitabı. Özgün Yay. sh. 100).

Sonucu tahmin etmeye dayalı sorular ise, paragrafta veya metinde verilen bilgilerden, açıklamalardan yola çıkarak gelecekte ne olabileceğini tahmin ettirmeyi amaçlayan sorulardır. Örnek: "Uzun süre, dilini bilmediğiniz bir çevrede kaldığınızı var sayınız. Bu çevrede çekebileceğiniz sıkıntıların neler olabileceğini belirleyiniz." (İlköğretim Türkçe Ders Kitabı. Özgün Yay. Sh.52). Tablo 1'de amaçlarına göre soru türleri, sayıları ve yüzdeleri verilmiştir.

Tablo:1 Amaçlarına göre soru türleri, sayıları ve yüzdeleri

Amaçlarına göre sorular	Kitap ve yazar adı	İlköğretim 5 Türkçe H.H. Tekişik	İlköğretim 5 Türkçe A. Akraca, A Kapulu	İlköğretim 5 Türkçe. Nazmi Şentürk	İlköğretim 5 Türkçe. R. Bakırcıoğlu, G. Yalçın	İlköğretim 5 Türkçe A.I. Ayata, O. Kaya E. Şatır. MEB	İlköğretim 5. Türkçe. S. Şahin, S. Öneş	Toplam
		f	%	f	%	f	%	
Kimlik (Ne Nasıl, Kim, vb.)		36	60	60	39	38	90	323
		11.14	29.7	19.16	15.29	19.90	28.93	19.10
Listeleme		54	39	46	37	31	33	240
		16.71	13.63	14.69	14.50	15.57	10.61	14.20
Fikir belirtme		29	12	33	10	27	28	139
		8.97	4.19	10.54	3.92	13.56	9.00	8.23
Değerlendirme		58	1	18	4	10	9	50
		17.95	0.34	5.75	1.56	5.02	2.89	2.96
Neden Sonuç		70	48	41	35	30	33	245
		21.6	16.78	13.09	13.72	15.70	10.61	14.50
Tanım		-	58	22	47	20	16	232
		-	20.27	7.02	18.43	10.00	5.14	13.75
Karakterize etme		-	-	1	2	1	5	9
		-	-	0.31	0.78	0.50	1.60	0.53
Örneklendirme		4	2	-	2	3	6	13
		1.23	0.96	-	0.78	1.50	1.92	0.77
Karşılaştır Kıyaslama		-	-	4	3	6	8	25
		-	-	1.27	1.17	3.01	2.57	1.48
Ana Fikir		-	3	3	7	7	3	23
		-	1.04	0.95	2.74	3.5	0.96	1.36
Özetleme		44	57	61	42	26	59	289
		13.6	19.9	19.4	16.40	13.00	18.90	17.13
Ödev		20	4	15	10	-	20	69
		-	1.39	4.79	3.92	-	6.4	4.00
Uygulama		-	1	9	16	-	-	26
		-	0.34	2.87	6.27	-	-	1.54
Sonucu tahmin etme		-	1	-	1	-	1	3
		-	0.34	-	0.39	-	0.32	0.17
Toplam Soru		323	286	313	255	199	311	1687
		100	100	100	100	100	100	100

Hazırlanış şekillerine göre sorular

Hazırlanış şekillerine göre sorular; doğru-yanlış, klasik (essey), çoktan seçmeli, doldurmalı ve eşleştirmeli olarak beş grupta ele alınmıştır. Aşağıdaki tabloda hazırlanış şekillerine göre sorular, sayıları ve yüzdeleri verilmiştir.

Tablo 2: Hazırlanış şekillerine göre metin öncesi ve sonrası soru türleri, sayıları ve yüzdeleri

Soru türleri ve yerleri Kitabın ve Yazarı adı	Doğru-Yanlış		Klasik		Çoktan Seçmeli		Doldurmalı		Eşleştirmeli		
	Metin Öncesi	Metin Sonrası	Metin Öncesi	Metin Sonrası	Metin Öncesi	Metin Sonrası	Metin Öncesi	Metin Sonrası	Metin Öncesi	Metin Sonrası	
İlköğretim 5 Türkçe H.H. Tekişik	-	-	45	278	-	-	-	-	-	-	323
İlköğretim 5 Türkçe A. Akraca, A Kapulu	-	-	46	240	-	-	-	-	-	-	286
İlköğretim 5 Türkçe. Nazmi Şentürk	-	-	42	213	-	-	-	-	-	-	255
İlköğretim 5 Türkçe. R. Bakırcıoğlu, G. Yalçın	-	-	84	228	-	1	-	-	-	-	312
İlköğretim 5 Türkçe A.İ. Ayata, O. Kaya E. Şatır. MEB	-	-	0	199	-	-	-	-	-	-	199
İlköğretim 5. Türkçe. S. Şahin, S. Öneş	-	-	68	243	-	-	-	-	-	-	311
Toplam	-	-	285	1401	-	1	-	-	-	-	1687
Yüzdeler	-	-	16,89	83,04	-	0,5	-	-	-	-	100

Cevap kaynaklarına göre sorular

Cevap kaynaklarına göre sorular cevabı metin içerisinde olanlar, metin dışında olanlar (ön bilgilere dayalı olanlar) ve cevabı metinler arası olanlar olmak üzere üç başlık altında ele alınmıştır. Cevabı metin içerisinde olan sorular tanıma ve hatırlamaya dayalı sorulardır. Bu soruların cevabı metin içerisindeki bir paragrafta, paragrafta, paragraflar arasında, metinle ilgili resimde, tabloda veya bir tek cümlede olabilir. Örnek: “Çocuk, öğretmenine nasıl seslenerek mektubuna başlamış? (İlköğretim Türkçe 5. Özü Yay.sh.59). Cevabı metin dışında olan sorular ön bilgileri kullanarak, metni okumadan da cevaplandırılacak sorulardır. Örnek: “Kış mevsiminin sevdiğiniz ve sevmediğiniz yanlarını belirtiniz.” (İlköğretim Türkçe 5. Özgün Yay. Sh., 80).

Cevabı metinler arasında olan sorular ise okuyucuyu amaçlı olarak birden fazla kaynağa yönelterek, cevabı bulmasını gerektiren sorulardır. Burada değişik kaynaklardan hareketle sentezci bir yaklaşımla cevap oluşturma çalışması vardır. Örnek: “Eğitim-öğretimde Cumhuriyet dönemi öncesi ile Cumhuriyet dönemini araştırarak, karşılaştırınız.” (İlköğretim Türkçe 5. Salan Yay.sh., 1). Aşağıdaki tabloda metin öncesi soruların sayıları, cevap kaynakları ve yüzdeleri verilmiştir.

Tablo 3: Metin öncesi soruların sayıları, cevap kaynakları ve yüzdeleri

Kitabın adı	Yazar (lar)	Basımevi ve yılı	Metin İçi		Metin Dışı		Metinler Arası	Toplam
			Paragraf	Çizim, Tablo vb.	Ön bilgi	Araştırma Tartışma		
İlköğretim Türkçe 5	H.Hüsnü Tekişik	Tekişik 1999	-	-	24	21	-	45
İlköğretim Türkçe 5	A. Karaca A. Kapulu	Koza 1998	-	-	41	5	-	46
İlköğretim Türkçe 5	R.Bakırcıoğlu G. Yalçın	Özgün 1999	-	-	27	15	-	42
İlköğretim Türkçe 5	N. Şentürk	Mutlu 1999	-	-	68	16	-	84
İlköğretim Türkçe 5	A.İ. Ayakta O. Kaya E. Şatır	MEB 1999	-	-	-	-	-	-
İlköğretim Türkçe 5	S. Şahin S. Öneş	Salan 1999	-	1	35	31	1	66
TOPLAM			-	1	195	88	1	285
Yüzdeler			-	0,35	68,4	30,87	0,35	100,00

Tablo 4: Metin sonrası soruların sayıları, cevap kaynakları ve yüzdeleri

Kitabın adı	Yazar (lar)	Basımevi ve yılı	Metin İçi		Metin Dışı		Metinler Arası	Toplam
			Paragraf	Çizim, Tablo vb.	Ön bilgi	Araştırma Tartışma		
İlköğretim Türkçe 5	H.Hüsnü Tekişik	Tekişik 1999	277	-	1	-	-	278
İlköğretim Türkçe 5	A. Karaca A. Kapulu	Koza 1998	240	-	-	-	-	240
İlköğretim Türkçe 5	R.Bakırcıoğlu G. Yalçın	Özgün 1999	212	-	1	-	-	213
İlköğretim Türkçe 5	N. Şentürk	Mutlu 1999	226	-	2	-	1	229
İlköğretim Türkçe 5	A.İ. Ayakta O. Kaya E. Şatır	MEB 1999	180	4	15	-	-	199
İlköğretim Türkçe 5	S. Şahin S. Öneş	Salan 1999	226	-	15	2	-	243
TOPLAM			1361	4	34	2	1	1402
Yüzdeler			97	0,28	2,42	0,14	0,07	100,00

Soruların cevap kaynakları açısından tablo 3 ve 4 incelendiğinde, metin öncesi soruların yaklaşık 99,27'sinin cevap kaynağının metin dışı olduğu görülmektedir. Metin sonrası soruların ise yaklaşık 97,28'inin cevap alanı metin içidir. Altı kitaptan sadece birinde (N.Şentürk) cevabı metinler arasında olan bir soruya yer verilmiştir.

Sonuç ve Öneriler

Tablo 1'den anlaşılacağı üzere, Tekişik tarafından hazırlanan kitapta “karakterize etme, örneklendirme, ana fikir, uygulama ve sonucu tahmin etme” sorunlarına hiç yer verilmemiştir. Karaca ve Kapulu tarafından hazırlanan kitapta “karakterize etme ve karşılaştırma-kıyaslama” sorunlarına hiç yer verilmemiştir. Şentürk'ün kitabında “örneklendirme ve sonucu tahmin etme” sorunlarına hiç yer verilmemiştir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan kitapta ise “ödev, uygulama ve sonucu tahmin etme” sorunlarına yer verilmemiştir. Şahin ve Öneş tarafından hazırlanan kitapta ise “uygulama” sorunlarına yer verilmemiştir.

Tablo 1'e göre altı kitapta yer alan soruların yarısından fazlasını (78.76) sırasıyla “kimlik, özetleme, neden-sonuç, listeleme ve tanım” türü sorular oluşturmaktadır. Kitaplar ayrı ayrı ele alında yine bu beş tür soru toplamı o kitaptaki soruların yarısından fazlasını oluşturmakta ve bu soruların hemen hemen hepsinin cevabı metin içerisindedir. Okuyucunun düşük seviyeli bilişsel süreçlerini (tanıma, hatırlama vb.) kullanmasını gerektiren sorulardır. Bir başka deyişle ezbere yönelen sorulardır.

Yüksek seviyeli bilişsel süreçlerin (karşılaştırma-kıyaslama, değerlendirme, sonucu tahmin, ana fikri bulma vb.) kullanılmasını gerektiren sorular (hem kitapların tamamı açısından hem de ayrı ayrı ele alındığında daha az yer almaktadır. Örnek olarak “sonucu tahmin etme” türü sorulara bakacak olursak altı kitabın üçünde bu tür sorulara hiç yer verilmemiştir. Diğer üçünde ise sadece birer soruya yer verilmiştir. Diğer üçünde ise sadece birer soruya yer verilmiştir.

Tablo 2 incelendiğinde hazırlanış şekillerine göre 6 kitaptan 5'inde soruların tamamının yerleşim bölgeleri (metin öncesi veya sonrası) dikkate alınmaksızın klasik sorulardan oluştuğu görülmektedir. Sadece Şentürk tarafından hazırlanan kitapta metin sonrasında yer alan bir tane çoktan seçmeli soru vardır. Oysa 6 kitabın tamamında sorular değerlendirme sorularının hepsi çoktan seçmeli sorulardır.

Bu araştırmada 5 sınıf kitaplarında bulunan sorular belirli kategorilere göre sınıflandırılarak yüzdeleri ortaya koymuştur. Sonuçlar göstermektedir ki, soruların büyük bir çoğunluğu çocukları ezbere yönlendirmektedir. Değerlendirme, sonucu tahmin etme gibi düşünme ve yargılamayı gerektiren sorulara ya hiç yer verilmemiş ya da oldukça az yer verilmiştir.

Soruların hangi sınıf düzeyinde, hangi tür zihinsel süreçleri, hangi yüzdelerde veya oranda etkin kılması gerektiği hususu henüz açıklığa kavuşmamıştır. Bundan dolayı bu tür çalışmaların ilköğretimin bütün sınıflarına (1'den 8'e kadar) yayılması gerekir. Eğer bu yapılırsa birinci sınıfta sekizinci sınıfa kadar belirli yüzdelerle bir artış sağlanarak çocukların zihinsel süreçlerini basitten karmaşığa doğru düzenli şekilde kullanmalarına yardımcı olunur.

Metni öncesi soruların ön bilgileri etkin kılarak metne hazırlayıcılık özelliği olduğu halde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan kitapta hiçbir metin öncesi soruya yer verilmemiştir. Okuma kitaplarında dengeli bir şekilde metin öncesi sorulara yer verilmektedir.

Hazırlanış açısından değişik türden (klasik, çoktan seçmeli, vb.) sorulara yer verilmelidir. Çalışma sorularının tamamen klasik, ölçme sorularının tamamen çoktan seçmeli olmasının uygun olmadığı düşüncesindeyiz.

Metin içerisinde anlatılan gerçekleri sorular yönelterek ezberden tekrar ettirme çocuklarda anlamlı öğrenme, eleştirel düşünme, sorulara yoruma dayalı cevaplar yazma becerilerini geliştirmeyecektir. Bundan dolayı çocuklara kendi düşüncelerini kullanabilecekleri türden sorular da sormalıyız.

Bu araştırma soruları hazırlamada bir sistem veya planın izlenmediği düşüncesini yansıtmaktadır. Soruları hem metinlerden öğrenme hem de öğrendiklerimizi ölçme amacıyla kullandığımız için mutlaka bu konuda bir plan geliştirilmeli. Bu plan hangi tür sorunun öğrenmeyi hangi tür sorunun ölçmeyi amaçladığını ortaya koymalı. Hatta hangi tür zihinsel gücü etkin kılmayı amaçladığını belirterek öğretmenlere ve öğrencilere yol göstermelidir.

Metinlerde ana fikir sorularına oldukça az yer verilmiştir. Oysa her metinle ilgili ana fikir sorusu olmalıdır. Usta öğretmenlerin metinde olmasa bile ana fikri buldurmaya dayalı sorular sorabileceği düşünülse bile görev yeni başlayan öğretmenler açısından bu tür soruların metinlerde yer alması gerekli ve yararlıdır.

hayati akyol

KAYNAKLAR

- Akyol, H (1994). An Analysis of Questions in Three Fourth-grade Basal Reader Anthologies From an Intertextual Perspective. Unpublished Doctoral Dissertation. University of Pittsburgh.
- Armbruster, B.B. & Ostertag, J. (1989) Questions in Elementary Science and Social Studies Textbooks. ED: 328 870
- Bakırcıoğlu, R. Yalçın, G. (1999) İlköğretim Türkçe 5. Sınıf Ders Kitabı. Özgün Matbaacılık. Ankara.
- Karaca, A. ve Kapulu, A. (1999) İlköğretim Türkçe 5. Koza Yayın Dağıtım. Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı (1999) İlköğretim Türkçe Ders kitabı 5. Anadolu Üniversitesi Basımevi, Eskişehir.
- Şentürk, N. (1999) İlköğretim Okulları İçin Türkçe Ders Kitabı 5. Mutlu Yayıncılık. İstanbul.
- Şahin, S. Ve Öneş, S. (1999). İlköğretim Türkçe Ders Kitabı 5. Salan Yayınları, İstanbul.
- Tebliğler Dergisi (1999) MEB. Cilt 62. Sayı, 2503.
- Tekişik, H.H. (1999) İlköğretim Türkçe Ders Kitabı 5. Tekişik Yayıncılık, Ankara.